

ПЕРША СВІТОВА ВІЙНА: ПРОБЛЕМИ ВІЙСЬКОВОГО ПОСТАЧАННЯ

Зінов'єв О.О., Макаров В.Г.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Вже 110 років відділяють нас від часів Першої світової війни. Але сьогодні, на жаль, продовжується інша війна – Російсько- українська. Спірно, чи коректно порівнювати війни, між якими – прірва в 110 років. Але існують цікаві співпадіння. Починаючи війну, в 1914 р. командування російської армії не мало сумнівів, що заготовлених запасів 76-мм патронів (по 1000 на легку і кінну гармату і по 1200 на гірську) повинно вистачити, якщо не на рік, то принаймні на протязі 4-6 місяців війни. Вітчизняні заводи за цей час мали встигнути розгорнути своє виробництво і до весняного пожвавлення військових дій витрачені запаси необхідно поповнити. Насправді, за підрахунком Ставки, було витрачено 76-мм набоїв за перші три тижні війни «в середньому на кожен зброю близько тисячі», тобто, гарматами, що брали участь в боях, був витрачений весь комплект пострілів, розрахований на рік і не менше, ніж на півроку ведення війни [1, с. 375]. Вже у вересні 1914 р. обидві сторони стали відчувати кризу бойового постачання, з якої намагалися вийти будь-якими можливими методами.

Про заслуги російських генералів Олексія Олексійовича Ігнат'єва і Семена Миколаївича Ванкова в постачанні російської армії снарядами, спорядженням і боєприпасами написано чимало. Але, навіть завдяки їхній участі в постачанні армії, кількість пострілів з 76-мм гармат в Російській армії склала 60436585 ударів по противнику. А під час війни 1914–1918 р.р. було витрачено: Франція: 75-мм калібру – близько 163,63 млн пострілів; 155-мм калібру – близько 28000000 пострілів; Німеччина: всіх калібрів – близько 271,533 млн пострілів; Англія: всіх калібрів – близько 170,386 млн пострілів; Австро-Угорщина: всіх калібрів – близько 70 000 000 пострілів [1, с. 390].

Слід зазначити, що загальна кількість пострілів тільки з гармат усіма арміями, що воюють, перевищує 1 мільярд. Тобто, Перша світова війна була війною промисловості та металургії.

На підтвердження цієї думки наведемо дані видатного військового дипломата О. О. Ігнат'єва: «У грудні 1914 року французи розраховували, що, випустивши на фронті півтора кілометри за день двадцять три тисячі снарядів, вони зметуть із землі всю складну павутину дротяних загороджень оборону. У лютому 1915 року атака майже так само обмеженої ділянки вимагала на свою підготовку вже сімдесят тисяч снарядів...» [2, з. 492]. А вже влітку 1915 року: «Чи мислима була ще зовсім недавно підготовка атаки триденним методичним вогнем 1285 польових і 650 важких гармат на фронті в тридцять два кілометри з витратою 1 320 000 снарядів?» [2, с. 586]. Висновки зробимо після перемоги.

Література:

1. Барсуков Е. З. Русская артиллерия в мировую войну. Т. 1. М.: Воениздат, 1939. – 396 с.
2. Игнат'єв А. А. 50 лет в строю / А.А. Игнат'єв. М., Военное издательство, 1988. – 751 с.